



UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Semesternytt

høsten 2020

Nyhetsbrev fra Institutt for filosofi og førstesemesterstudier



Hilsen fra instituttleder

Kjære kollegaer,

det har vore eit merkeleg og vanskeleg år. Neste år blir forhåpentlegvis betre. Men dette er ikkje tida for å bekymre seg for framtida. Snarare er det tida for å takke kvar og ein av dykk for innsatsen i året som har gått.

Takk til alle som har halde fram med å forske og formidle, i ei tid då mykje av merksemda har vore på undervising. Me sette publikasjonsrekord i 2019, og sjølv om me ventar ein naturleg nedgang i 2020, ser det lovande ut så langt, noko Cristin-oversikta lenger bak vitnar om.

Takk til våre stipendiatar, som står for ein viktig del av forskinga på instituttet. Det har alltid vore einsamt å vere stipendiat, og no meir enn nokon gong, men me får i det minste håpe at me får høve til å feire våre doktorandar i tradisjonsrike disputasar i året som kjem.

Takk til alle som har undervist på fagstudia våre i filosofi og retorikk. Sjølv med vanskelege arbeidsvilkår og hyppige kursendingar tyder eksamenstala så langt på at situasjonen vart handtert på beste måte. Dette betyr mykje for instituttet, ikkje berre økonomisk, men mest av alt fordi me trass alt meiner at faga våre har noko viktig å gi.

Takk til alle som har undervist på exphil. Med tusenvis av studentar har me større utfordringar enn dei fleste, men me har gjort ein strålende jobb med digitalisering og pedagogisk utviklingsarbeid, som har blitt lagt merke til på universitetet. Ein spesiell takk til våre midlertidig tilsette, som stiller opp haust etter haust og alltid får jobben gjort på ein framifrå måte: utan dykk hadde dette aldri gått.

Takk til alle som har undervist på exfac, enten det er språkkunnskap eller akademisk skriving, og som bidreg til at desse emna år etter år ligg på topp i produktivitet (for å nytte eit ord eg hadde lova meg sjølv at eg aldri skulle bruke som instituttleiar). Også her går ein spesiell takk til dei midlertidig tilsette, som vart kasta ut i dette, åleine framfor skjermen, utan å klage.

Takk til alle våre administrativt tilsette. Det er ikkje berre undervisarar som har fått ein ny og krevjande arbeidssituasjon dette året. Det har også administrasjonen, utan at dei alltid får den honnøren dei burde få. Men det er deira fortjeneste at alt fungerer så godt som det gjer — det er meir som skal ordnast i kulissane enn ein legg merke til på scenen.

Og til sist, ein stor takk til professor Ole Martin Skilleås, som no takkar av som stedfortreder og undervisningskoordinator. Håpet er at me snart kan samlast igjen, slik at Ole Martin kan få den skålen han fortener etter eksellent innsats gjennom mange år i desse verva.

Takk til alle, og god jul.

Steinar B.

Fra instituttrådet

Orienteringssaker

- Det er anbefalt at de som underviser setter seg inn i reglene som gjelder studenters personvern. Også verdt å merke seg at "Løsningen med videonotat nå blir utvidet med strømmefunksjonalitet, og blir tilgjengelig i mange flere undervisningsrom enn tidligere. Dette er fysisk undervisning som blir direktesendt, og ofte også tatt opp. Se orienteringssak

i [innkallingen til instituttrådsmøtet 08.10.20](#) for mer informasjon.

Se også: [Behandling av personopplysninger i forbindelse med undervisning, formidling og utdanning \(kap. 11 i UiBs Regelsamling\)](#) og [Utfyllende retningslinjer for behandling av personopplysninger ved digital undervisning](#).

- Amund Børdahls stilling utvides fra 60% til 75 %.

-Ole Hjortland overtar vervet som undervisningskoordinator og leder for undervisningsutvalget fra januar 2021. Ole Martin Skilleås ble takket for lang og god tjeneste i vervet.

Vedtaksaker

Innsparinger ved filosofistudiene – tiltakspakke (sak 11/2020)

Instituttleder presenterte og begrunnet behovet for en trepunktsplan for å få til innsparinger i timerressursene ved filosofistudiene:

- 1) Fra 12 til 10 forelesninger på emner med 10 st.p.,
- 2) Bortfall av individuell veiledning av semesteroppgaver på de fleste emnene,
- 3) Emner på 200-nivå kan ikke ha både seminar og forelesninger.

I tillegg bebudet instituttleder at det fra 2021 vil bli en justering i satsen for seminarundervisning (fra 3,5 til 2,5).

Følgende vedtak ble fattet:

Det innføres følgende tiltak for å redusere ressursbruken ved bachelorprogrammet i filosofi:

- 1) Man går fra 12 til 10 seminarer/forelesninger på emnene med 10 studiepoeng.
- 2) Ressurser brukt til veiledning reduseres vesentlig på alle emner som i dag har individuell veiledning, med unntak av FIL251/FIL252 (bacheloroppgaven) og FIL343/344.
- 3) Det skal ikke være både forelesninger og seminar på ett og samme emne på 200-nivå.

Endringene innføres så snart det er praktisk og administrativt mulig.

Overordnet prinsipp for forskningsgrupper ved FoF (sak 13/2020)

Instituttleder presenterte bakgrunnen for saken og understreket prinsippenes overordnede og generelle natur. (Se sakspapirene angående selve prinsippene.)

I diskusjonen ble noen av kriteriene problematisert (f. eks. kravet om minst 4 medlemmer), men rådet stilte seg i all hovedsak positiv til de foreslåtte hovedprinsippene, men ønsket å presisere at forskningsgruppeleder samt minst 2 av medlemmene må være ansatt ved FoF.

Følgende vedtak ble fattet:

Instituttrådet vedtar de overordnede prinsippene for forskningsgrupper ved FoF. Leder og minst 2 av medlemmene må være ansatt ved FoF.

Årsstudium i filosofi - justering av studieplanen (sak 14/2020)

Behovet for en liten justering i studieplanen ble begrunnet. Endringen innebærer å bytte ut kurset i nyere filosofihistorie i første semester med *FIL128 Innføring i etikk*, noe de aktuelle studentene på dette studiet vil ha vesentlig bedre forutsetninger for.

Følgende vedtak ble fattet:

Instituttrådet stiller seg bak vedtaket i UFF og bytter ut FIL121 med FIL128 i studieplanen til ÅRHF-FILO.

Revisjon av instituttreglementet (sak 17/2020)

Det ble gjort en del revideringer av reglementet for instituttrådet sin virksomhet. Viktigst er at emneansvars-funksjonen nå er skrevet inn i reglementet og at undervisningsutvalget sin «dobbelrolle» som programstyre og overordnet undervisningsutvalg for hele instituttet er tydeliggjort.

Følgende vedtak ble fattet:

Instituttrådet slutter seg til framlegget til revidert instituttreglement, med de endringene som kom fram i møtet. Instituttleder får ansvar for å inkorporere endringene og sluttversjon blir sendt rådet før oversending til fakultetet.

Møteplan for instituttrådet vårsemesteret 2021 (sak 18/2020)

Følgende vedtak ble fattet:

Instituttrådet slutter seg til foreslått møteplan og det blir således instituttrådsmøter 4. februar, 25. mars, 20. mai og 17. juni.

For utfyllende informasjon om instituttrådets saker høstsemesteret 2020 henvises til nettsiden [Sakslistene og referat 2020](#).

UNDERVISNINGSPLAN FOR VÅRSEMESTERET 2021

Emnekode	Emnenavn (bokmål)	Forelesing	Seminar
DIDAFIL2	Filosofididaktikk 2	Hans Marius Hansteen	
DIDAHUM2	Fagsamtale og muntleg formidling	Vakant NN	
FIL105/235/335	Innføring i sinnsfilosofi	Gunnar Karlsen	Karlsen
FIL116	Innføring i moderne politisk teori	Jesse Tomalty	
FIL120	Filosofihistoria frå antikken til opplysningstida	Gro Rørstadbotten/ Vibeke Tellmann	Rørstadbotten, Tellmann
FIL218/318	Estetikk	Ole Martin Skilleås	
FIL231/232/310	Ope emne		
FIL233/333	Antikkens filosofi	Hallvard Fossheim	
FIL247/347	Epistemologi	Franz Knappik	
FIL249/349	Politisk filosofi	Jesse Tomalty	
FIL251/252	Bacheloroppgåve i filosofi	Gro Rørstadbotten	
FIL344	Forskingsemne i praktisk filosofi	Ole Martin Skilleås/ Espen Gamlund	
FILO350/351	Filosofi mastergradsoppgåve		
LOG110	Introduksjon til formallogikk	Eivind Kolflaath	Hansen, Karlsen, Commandeur
LOG112	Introduksjon til filosofisk logikk	Sindre Søderstrøm	Søderstrøm
LOG111/311	Deduksjon og metalogikk	Tore A. Øgaard	Øgaard
RET250	Bacheloroppgåve i retorikk	Amund Børdahl	
RET202/252	Filosofi og retorikk	Hans Marius Hansteen	

EXAMEN PHILOSOPHICUM VÅRSEMESTERET 2021

MN-fakultetet:		Psykologisk fakultet	
Forelesingar	Seminar (2)	Forelesingar	Seminar (6)
Julie Zahle	Anita Leirfall/ Julie Zahle	Anne Granberg	Anne Granberg (2) Mette Hansen (2) Gunnar Karlsen Gro Rørstadbotten

Mastergrader høsten 2020

Erika Brandl Mouton: *A home of one's own / Philosophical considerations on the issue of housing* (Veileder: Jesse Tomalty)

Mens arkitekter, sosialpsykologer, antropologer og historikere ved ulike tilnærminger har behandlet boligspørsmålet, har problemstillingen i liten grad blitt tematisert innen filosofifaget. Målet med denne oppgaven er å synliggjøre at flere aspekter ved boligproblematikken griper direkte inn i grunnleggende filosofiske tema og begreper. Ved å bruke boligen som linse fokuseres det inn mot forestillingene om rettferdighet, frihet, likhet, verdighet og privatliv, og argumenteres for at boligspørsmålet bør være sentralt for normativ filosofisk teoriutvikling.

To enkle spørsmål danner en rød tråd i teksten: Hva er en adekvat bolig? Og, hvorfor er bolig viktig? I søken etter svar på spørsmålene diskuteres sentrale aspekt ved boligen gjennom ulike casestudier som belyser hvordan disse aspektene uvilkårlig knytter an til problemstillinger innenfor etikk, moral, lov og politikk. Argumentasjonen låner fra, og utdyper, kapasitetstilnærmingen ("capability approach") for å identifisere aspekt ved den adekvate boligen som så situeres i en kontemporær kontekst av motstridende private, offentlige og allmenne eiendomsretter. Tekstens normative påstand er at disse aspektene samlet sett tydeliggjør at filosofifaget må tre inn i en grunnleggende diskusjon av boligspørsmålet dersom faget skal bidra til konseptualisering og utvikling av menneskelig velferd.

I kapittel 1 legges det begrepsmessige grunnlaget for gjennomgangen av den adekvate bolig. Grunnlaget baserer seg på FNs menneskerettserklæring knyttet til bolig og tilhørende størrelser. Her diskuteres "kapasitetstilnærmingen" med en understreking av dens fokus på velferd og sentrale menneskelige behov, hvoretter det vurderes opp mot en grunnleggende behovstilnærming. På dette grunnlaget bygges det opp et argument om at en behovsbasert menneskelig rett til bolig står i fare for å bli definert på basis av et minimum, noe som vil kunne skjule boligens sanne betydning og begrense rettigheten sine effekter. I teksten argumenteres det for at boligen innebærer fysisk ly og skjerming, men at den i tillegg representerer en rekke andre aspekt av personlige og eksistensiell betydning.

I kapittel 2 drøftes det hvilket sett av praksiser som muliggjøres ved tilgang til en adekvat bolig. Den første delen: "Hensynet til kroppen" ("Considerations on the body"), vektlegger viktige kroppslige tilstander og aktiviteter, og ser dem i lys av den etablerte og kulturelt betingete eiendomsretten. Den andre delen: "Hensynet til sinnet" ("Considerations on the mind"), tematiserer fenomenologien ved det å bo, og argumenterer for en sinnsrelatert meningsdanning. Til slutt, for å rettferdiggjøre retten til bolig, godtgjøres det i teksten at de pliktene som følger med en slik rettighet er identifiserbare, at de ligger innenfor en rimelighetsvurdering, og at de er lokalisert til en entydig sammensetting av aktører, individer eller institusjoner.

I kapittel 3, fremgår det hvordan man kan identifisere og beskrive de boligrelaterte pliktene og ansvaret de medfører for stat, kommunale myndigheter og enkeltpersoner. Deretter trekkes det frem hvordan de forpliktelser som arkitekter og andre eksperter på bygde omgivelser må ta for retten til en adekvat bolig har blitt oversett. Studien avsluttes med å legger frem en tentativ definisjon av hva som skal forstås med en adekvat bolig.

Oppgaven er lagt inn i BORA:

["A home of one's own | Philosophical considerations on the issue of housing"](#)

Axel Fjeld: *Frå avgrunn til plata - atfføding, fantasiar og begjær i fascismen* (Hovedveileder: Hans Marius Hansteen; biveileder: Kristin Sampson)

I forordet til Gilles Deleuze og Felix Guattaris klassikar *Anti-Ødipus* spør Michel Foucault korleis ein skal unngå å verte fascistisk, sjølv når ein ser seg sjølv som revolusjonær. Spørsmålet kan stamme frå ein bekymring om at ein ikkje er immun mot fascismens impulsar sjølv om ein er på den politiske venstresida. Korleis kan ein få vekk det fascistiske frå sitt hjarte, sine lidenskarar, tankar, tale, og handlingar? Oppgåva skal freiste å gripe fatt i slike spørsmål, og tar utgangspunkt i problemstillinga: «Kva ligg under at somme vert fascistar? Kva impulsar, fantasiar og fikseringar kjenneteikner fascismen?»

Oppgåva identifiserer to hovudtrekk i fascismen, det fyrste er at fascismen er kjenneteikna av visse fantasiar og fikseringar, og det andre er at fascismen handlar om makt og eit begjær etter å dominere. Fantasiane kan delast inn i to kategoriar: Den eine er ein opptattheit av den palingenetiske myta, ei fiksering på ein fortrinnsvis nasjonal atfføding frå eit opplevd samtidig forfall. Den andre er ei fiksering på ein viss form for maskulinitet prega av hardheit og disiplin, som og uttrykker seg i ulike formar for kvinnefiendtleghet. Begge fikseringane, både det samtidige forfallet og fiendtlegheten mot det kvinnelege dreier seg om to ulike uttrykk for den same impulsen, nemleg ein medviten eller umedviten frykt for det flytande. Det flytande er ukontrollerbart, udominerbart og representerer dermed ein undergraving av kontroll, disiplin og autoritet. Vi skal sjå nærare på kva som ligg bak denne frykta for det ukontrollerbare. Ein raud tråd vil vere relasjonen mellom avgrunn og plata, som dannar ramme for fantasiane. Vi skal sjå at på det symbolske fantasiplanet dreier fascistars verdsbilete seg ofte om ein streben etter å stige opp i frå avgrunnen, som symboliserer samtidas forfall som fylgje av opprørsk arbeider- og kvinnerørse, opp mot eit slags paradisisk plata det alt er ordna og sikkert, underlagt ein trygg autoritet.

Oppgåva er lagt opp som fylgjer:

I kapittel 1 byrjar vi med eit utval av ulike definisjonar og teoretiske tilnærmingar til fascisme, representert av Griffin, Paxton, og Theweleit. Deretter kjem ei utlegning av den seinmoderne filosofiske tradisjonen, der Deleuze og Guattari er framtrudande tenkarar i kraft av deira materialistiske og revolusjonære psykiatri som freister å svare på kvifor menneske ofte ynskjer si eiga undertrykking. Det dannar bakteppet for å forstå fascisme på bakgrunn av menneskeleg begjær som vert forma og kanalisert av samfunnsstrukturar.

Kapittel 2 går vidare med ei utlegning av Irigarays arbeid med einheitstenkinga, som vil trekke koplingar mellom reaksjonær kvinnefiendtleghet i vår samtid og antikk filosofi for å synleggjere kor innarbeid det er i våre samfunnsstrukturar. Vi skal særskilt sjå korleis Platons hulelikning gjer det kvinnelege til fiende, vert eit bilete på ferda frå avgrunn til plata, og korleis Platon sjølv løftar filosofen, seg sjølv, fram som autoritet.

I tredje kapittel trekk vi vekslar på nyare fascismeforskning for å utforske korleis fascismen vart metapolitisk for å tilpasse seg etterkrigstida. Vi ser på sentrale tenkarar, forskyvingar gjort på det retoriske og intellektuelle plan, og korleis det etter kvart vaks fram nye formar for rasisme. Kapittelet tar for seg korleis den metapolitiske fascismen utvikla seg, og utforskar Heideggers tankar om metapolitikk, maskulinitet og kroppslegheit, og korleis han i likskap med Platon set seg sjølv i ein filosofisk autoritativ posisjon.

Siste kapittel samlar trådane om maskulinitet og fascisme, og utforskar via Theweleit og Mosse forholdet mellom maskulinitet og underliggende frykt for det flytande, korleis det kjem til uttrykk i fascistisk retorikk, og kva slags psykologiske mekanismar som ligg under. Utifrå dette vert det servert konklusjonar og anbefalingar med tanke på korleis ein kan stogge ei stigande samtidsfascisme.

Oppgaven er lagt inn i BORA:

[”Frå avgrunn til plata
Atfføding, fantasiar og begjær i fascismen”](#)

Stine Wingsternes: *Higen etter geniet* (Veileder: Kristin Sampson)

Nietzsches tanker har inspirert meg som kunstner og tekstforfatter. I denne avhandlingen forteller jeg om hvordan Nietzsche sin filosofi har gjort kulturen mer levelig og inderlig for denne kunstnersjelen. I søken etter en anvendelig livsfilosofi i Nietzsche sine tanker, åpenbarer det seg interessante oppdagelser rundt skaperkraftens iboende egenskaper.

Innledningen er en vesentlig del av avhandlingen, den viser hva som har drevet frem teksten og virkningen av Nietzsche sine tanker. Det er en nær forbindelse mellom den sterke motivasjonen i innledningen, som viser et livs mening og innhold, til første del som drøfter Nietzsches tanker om hvordan vi skaper mening og innhold i livene våre, der jeg og ser på sunne og usunne livsvalg. Jeg belyser det som finnes bak konseptene vi skaper og undersøker driftenes kamper i møte med kulturen. Dette fører til en utforskning av egenkjærlighetens kasuistikk og de fysiologiske prosesser som skaper vår bevissthet. Det hele munner ut i Nietzsche sin tro på den skapende kraft og geniet som det styrkende elementet i kulturen. Jeg spiller på språklige referanser til Nietzsche som stilist og på analogier mellom mitt forhold til Nietzsche og Nietzsche sitt forhold til Schopenhauer for å gi teksten flere lag.

Opgaven er lagt inn i BORA: "[Higen etter geniet](#)"



David C. Vogt har fått Mobilitetsstipend fra Forskningsrådet

David C. Vogt har fått et [mobilitetsstipend fra Forskningsrådet](#) til prosjektet «**Social Injustice and Criminal Justice**». Tildelingen er på 3 852 000 NOK fordelt over tre år. Forskningen vil foregå delvis ved FOF og delvis ved [Cardozo School of Law i New York City](#). Prosjektet handler om forholdet mellom sosial urettferdighet og strafferetten. Formålet er å vurdere hvorvidt sosial deprivasjon og urettferdighet knyttet til gjerningspersonens livssituasjon kan ha normativ relevans for straffens rettferdighet.

Filosofi og tekstteknologi med tverrfaglig workshop i Øystese

Forskningsgruppen Filosofi og tekstteknologi i regi av Alois Pichler og Simo Säätelä arrangerte 4.-6. september workshopen "Wittgenstein and Artificial Intelligence - An Attempt at an Update" i Øystese i Hardanger, finansiert gjennom Humeval-midler. Workshopen var et tverrfaglig møte hovedsakelig mellom filosofer og samfunnsvitere. Fra [FoF](#) deltok også Sorin Bangu, Kevin Cahill, Rune J. Falch, Jacob Hendrickson, Claus Huitfeldt, Wilhelm Krüger, Jasmin Trächtler og Arturo Vazquez; mens [Institutt for informasjons- og medievitenskap](#) var representert ved Dag Elgesem, Andreas Opdahl, Marija Slavkovic og Thomas Ågotnes; og dessuten Hemed Al Ruwehy fra [UB](#) og Terje Aaberge fra [Vestlandsforskning](#). Workshopen bestod av kortere innlegg og diskusjoner, som uoppfordret fortsatte rundt både middagsbordet og over forfriskninger. Det var en samstemt oppfatning om at workshopen hadde stor verdi både faglig og ved å representere noe som lignet normalitet i disse corona-tider.

Exphil-undervisning i ny drakt



David Vogt er en av de som har tatt i bruk nye undervisningsmetoder i høst.

Vibeke Tellmann har koordinert fagmiljøets samarbeid med UiB læringslab om to utviklingsprosjekter for ex.phil på Humanistisk fakultet (HF) og Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV). De to prosjektene, blant annet omtalt i [Semesternytt våren 2020](#), er «Argumentasjon som ferdighet» finansiert av Diku, og «Godt forberedt» finansiert av interne UiB-midler fra Insentivordning for studiekvalitet.

[UiB læringslab](#) skal være en drivende kraft blant annet i utviklingen av digital undervisning. De har kompetanse på studiekvalitet, læringsstøtte, etter- og videreutdanning, bruk av digitale verktøy, universitetspedagogikk, formidling og medieproduksjon.

– Vi var ikke så fornøyde med hvordan vi tilrettela for studentenes læring og involvering mellom forelesninger og seminar, sier Tellmann. De nye undervisningsoppleggene søker å bøte nettopp på dette. Samtidig er det viktig å ta høyde for at exphil både er et fag alle studenter må ta og at det skal være en viktig introduksjon til resten av studieløpet der det å stimulere til kritisk tenkning blir spesielt viktig.

Cirka 40 undervisere har blitt kurset og vært involvert i planlegging og gjennomføring. Det er produsert læringsopplegg i form videoer, medieklipp til diskusjon og andre oppgaver.

– Jeg tror vi har tatt i bruk omtrent alle mulighetene som finnes i læringsplattformen Mitt UiB. Dette hadde neppe skjedd uten hjelp fra læringslaben, sier Tellmann.

Resultatet er to nye læringspakker innen argumentasjon og filosofisk refleksjon. Hver uke kommer et nytt tema hvor studentene blir utfordret på sentrale problemstillinger og må være aktive gjennom blant annet leseoppgaver og quiz. For å bestå må studentene også levere en fritekstoppgave for minst seks av tolv tema. Det blir spennende å se evalueringresultater fra det nye undervisningsopplegget.



Vibeke Tellmann sammen med Karianne Omdahl på læringslabben

Mark Blaug Prize til Sveinung Sundfør Sivertsen

Vi gratulerer Sveinung Sundfør Sivertsen med [Mark Blaug Prize in Philosophy and Economics](#) 2018/2019 for artikkelen "[The Practical Impossibility of Being Both Well Informed and Impartial](#)" publisert i *The Erasmus Journal for Philosophy and Economics (EJPE)*.

Mark Blaug-prisen er ment å fremme og belønne arbeidet til unge akademikere innen filosofi og økonomi. Den er oppkalt til ære for professor Mark Blaug (1927–2011), en grunnlegger av feltet filosofi og økonomi hvis raushet og engasjement for unge forskere ble anerkjent av alle som kjente ham. Prisen inkluderer en kontantsum på 500 euro.

Juryen som vurderte inkomne bidrag for årene 2018/2019 var enstemmig når det gjaldt å kåre Sveinung som vinner. Her er to av uttalelsene om Sveinungs artikkel:

This article is an interesting critique of Smith's notion of a spectator who is both impartial and well-informed. Among other things, the author brings in ideas from modern psychology to show that the closeness required for being well-informed is likely to undermine impartiality. Hence this article is not simply about Smith—it makes an important contribution to philosophy more broadly.

— Geoffrey Hodgson

I think this is a great example of how, if carefully considered, cognitive science can usefully inform moral psychology and ethics. Sivertsen's article is very clear and engaging and shows, as far as I can tell, an excellent grasp of both the relevant Adam Smith scholarship and the literature in cognitive science he makes use of. The argument presented is quite compelling, and in any case a useful addition to the literature.

— Johanna Thoma



Sveinung Sundfør Sivertsen (foto: Ragnhild Nabben)

Economic Sociology and Political Economy community



"Modern economics is sick. Economics has increasingly become an intellectual game played for its own sake and not for its practical consequences; economists have gradually converted the subject into a sort of Social Mathematics in which analytical rigour... is everything and empirical relevance... is nothing... To paraphrase the title of a popular British musical: "No Reality, Please. We're Economists." (Mark Blaug)

Fra bloggen: ["Economic Sociology & Political Economy"](#)

Toppforsksprosjektet bærer frukter internasjonalt

Gjennom Toppforsksprosjektet som Michael Baumgartner leder her ved FoF har han jobbet videre med CNA-metoden, eller i norsk språkdrakt Tilfeldighetsanalyse-metoden. Som navnet tilsier er dette en metode som måler samspillet mellom ulike årsaker for så å identifisere hvilken rolle de spiller i mer komplekse kausale strukturer. Og i en kompleks verden kan fenomener sjelden gis enkle årsaksforklaringer.

Ideen som har ført til CNA-metoden fikk Michael mens han jobbet med doktorgraden. Siden den gang har han videreutviklet den og gjennom Toppforsksprosjektet har han jobbet med utvikling av programvare for CNA. Men om programvareutvikling ikke gis særlig mye kreditt innen det norske tellekantsystemet har metoden vist seg svært fruktbar, ikke minst innen medisinsk forskning.

I 2020 har CNA-metoden blitt brukt i fem ulike forskningsprosjekter innen medisin og det innen såpass forskjellige områder som kreftscreening, pasientsikkerhet, behandling av hepatitt C-virus og HIV i Kenya. Dette er forskning som er gjort helt uten at Michael eller noen av hans kollegaer innen prosjektet har vært involvert, noe som viser at CNA-metoden begynner å bli anerkjent og internasjonalt. Forskningsprosjektene der CNA-metoden er blitt anvendt er blant annet omtalt i følgende publikasjoner:

Petrik, A., B. Green, J. Schneider, E. Miech, J. Coury, S. Retecki, and G. Coronado (2020), [Factors influencing implementation of a colorectal cancer screening improvement program in community health centers: an applied use of configurational comparative methods](#), *Journal of General Internal Medicine*.

Sydney M. Dy et al. (2020), [Association of Implementation and Social Network Factors With Patient Safety Culture in Medical Homes. A Coincidence Analysis](#), *The Journal of Patient Safety*.

S. E. Hickman, E. Miech et al. (2020), [Identifying the Implementation Conditions Associated With Positive Outcomes in a Successful Nursing Facility Demonstration Project](#), *The Gerontologist*.

V. Yakovchenko, E. Miech et al. (2020), [Strategy Configurations Directly Linked to Higher Hepatitis C Virus Treatment Starts. An Applied Use of Configurational Comparative Methods](#), *Medical Care*.

W. Moret, and L. Lorenzetti (2020), [Realistic expectations: exploring the sustainability of graduation outcomes in a program for children affected by HIV in Kenya's Northern Arid Lands](#). *Vulnerable Children and Youth Studies*.

I UiB-journalist Jens Helleland Ådnanes sitt intervju med Michael Baumgartner "[Vart filosof ved ein tilfeldigheit](#)" (fra 2016) får en også et innblikk i Michaels vei frem til dagens interessefelt.

I tillegg til [Michael Baumgartner](#) er også [Veli-Pekka Parkkinen](#) og [Martyna Daria Swiatczak](#) tilknyttet Toppforsksprosjektet, begge som postdoktorer.



Michael Baumgartner



Veli-Pekka Parkkinen



Martyna Daria Swiatczak

Øyunn Viken ny leder for Kultur Vest

Øyunn Viken tiltrer som daglig leder i Kultur Vest 1. mars 2021. Hun jobber i dag som universitetslektor ved FoF, og har i en årrekke også vært daglig leder ved [Skrivekunstakademiet](#).

– Øyunn sitt brede kulturengasjement, og ikke minst hennes erfaring som leder for skrivekunstakademiet gjennom 10 år gjør henne til riktig person til å lede Kultur Vest. Samarbeid er enda viktigere i den vanskelige situasjonen kulturlivet står i med koronakrisen, sier styreleder Katrine Trovik i Kultur Vest via pressemeldingen.

Kultur Vest AS er en medlemsorganisasjon for profesjonelle kulturaktører i Bergensområdet og har som formål å legge til rette for samarbeid og samhandling i et overordnet og langsiktig perspektiv.

Om utfordringene kulturlivet står overfor nå i disse og kommende tider sier Øyunn Viken:

- Når pauseknappen trykkes på gang etter gang, går det utover alle ledd i kulturlivet. Min oppgave fremover blir å være en tydelig stemme på vegne av kulturen i Bergensregionen. Det kunst- og kulturlivet har vært igjennom de siste månedene viser med all tydelighet viktigheten av å kunne stå samlet med tydelig røst, og jeg gleder meg til å komme i gang med dette viktige arbeidet.

Kultur Vest har i dag følgende medlemmer: [BIT Teatergarasjen](#), [Bergen Filharmoniske Orkester](#), [Grieghallen](#), [Den Nationale Scene](#), [Bergen Kunsthall](#), [Festspillene i Bergen](#), [Det Vestnorske Teateret](#), [Carte Blanche](#), [USF Verftet](#), [Oseana](#), [Bergen Assembly](#), [Edvard Grieg koret](#), [Bergen Nasjonale Opera](#) og [BIT20 Ensemble](#).

Vi her ved FoF er heller ikke i tvil om at Øyunn Viken er den rette personen for stillingen. Hennes kjennskap til kulturlivet og ikke minst hennes engasjement for at Bergen skal ha et velfungerende og bredt tilbud innen kultursektoren vil være gull verdt for at Kultur Vests mange fremragende medlemmer skal få vist seg fra sine beste sider.

Lykke til med den nye og svært viktige jobben, Øyunn!



Øyunn Viken ved Kaigaten i Bergen. Foto: Kultur Vest.

Bergensnettverket for kvinner i filosofi

Seminarer



Caroline Stampone (fra Copenhagen Theatre Circle 2013)

BNKF har arrangert to seminarer i løpet av høstsemesteret. Det første var ved Carlota Salvador Megias og ble holdt på Landmark. Tittel på seminaret var "[The Literary Philosophical](#)". Det andre var ved Caroline Stampone og ble arrangert på seminarrommet i første etasje på Sydneplassen 12/13 og også overført direkte via zoom. Tittel på dette seminaret var "[The Refugee Problem and Hospitality](#)".



Carlota Salvador Megias

Fordeling av 50 000 i stipendmidler

Bergensnettverket for kvinner i filosofi har i høst fordelt 50 000 NOK i stipendmidler. Midlene ble utlyst til to ulike typer stipend: 1) Økonomisk støtte til utforming av ph.d.-søknader; og 2) Initiativer i filosofi. Den siste var med vilje gitt en litt vid tolkning for å kunne være åpne for gode og kreative forslag. Søkere måtte være kvinner (inkluderende definert) som er tilknyttet FoF. Til første stipend måtte de også ha en mastergrad fra FoF. Stipendene er blitt fordelt som følger:

To av søkerne, **Carolota Salvador Megias** og **Caroline Stampone**, har fått 20 000 NOK hver som støtte i prosessen med å utvikle gode søknader om ph.d.-stipend. Begge har vist meget god gjennomføringsevne og resultater fra sine MA-studier. I tillegg har de vært aktive medlemmer i BNKFs arrangementer og seminarer. Carlota har i tillegg vært medarrangør av flere tidligere og kommende konferanser i regi av BNKF.

Caroline Stampone har også søkt om støtte til en filosofisk samtaleserie med vekt på lesninger av kvinnelige tenkere med tilknytning til henholdsvis nordlige og sørlige områder, et prosjekt som er både interessant og i kjernen for BNKFs interesseområder. BNKF mener prosjektet bør være interessant også for andre partnere, som for eksempel Rafto-stiftelsen og ønsker å være behjelpelige med å etablere kontakt med dem. BNKF støtter prosjektet med en beskjeden startkapital på 5000 NOK, og stiller nettverkets ressurser knyttet til lokaler og annonsering, i tillegg til kontaktnett, til disposisjon.

Tina Firing har søkt støtte til å gjennomføre en forelesningsserie med det overordnede temaet metafilosofi, der hun vil adressere ulike problemstillinger som hva betyr fremskritt i filosofi og hvilken rolle spiller undervisningsformen for den filosofiske utdanningen. Temaene er svært aktuelle og relevante for FoFs ansatte. BNKF støtter søkeren med en beskjeden startkapital på 5000 NOK, og oppfordrer FoF til å støtte og legge til rette for at forelesningsserien kan realiseres slik søkeren skisserer det i søknaden.

FoF-folk i aksjon

Sorin Bangu arrangerte årets [Bergen Philosophy of Science Workshop](#) online via zoom 19. november. Alle innleggene er lagt ut på [Vimeo](#).

Michael Baumgartner har:

- ♦ holdt en [ukes lang trenings- workshop](#) i kausal data analyse med CNA via Zoom. [Regenstrief Institute](#) var vert for workshopen.
- ♦ sammen med **Martyna Swiatczak** presentert arbeidet med CNA metoden på [The 8th International QCA Expert Workshop](#). Workshopen hadde en sesjon dedikert til anvendelse av CNA metoden (mer om dette i egen spalte i dette nummeret av Semesternytt).

Amund Børdahl holdt foredraget «Nye poetiske uttrykk? Radikal intertekstualitet hos den sene Bob Dylan» på konferansen «Den radikale Bob Dylan» i regi av Seksjon for Litteraturvitenskap (LLE), Hotel Terminus 30.-31. oktober 2020.

Hallvard Fossheim har bistått [De nasjonale forskningsetiske komiteene](#) ved å sitte i referansegruppen for en rapport om Big Data ([Stordata i forskning: store muligheter, store utfordringer](#)), ved å delta i en streamet diskusjon om forskningsetisk skjønn ([Webinar \(kg5.no\)](#)), og ved å bidra til deres eksterne ressurser med en video om FFP og CUDOS ([Ny! Eksterne ressurser for forskningsetikk](#)). Han ble også intervjuet av tidsskriftet *Forskningsetikk* om Julia Pastrana-saken ([En sirkusfreak får fred](#)).

Hans Marius Hansteen har redigert *Rhetorica Scandinaviae* temanummer "[Fred, konflikt og kommunikajons](#)" (nr 81, volum 24, 2020).

Claus Huitfeldt har holdt følgende innlegg:

- ♦ "Are ontologies trees or unrestricted graphs?", Michael Sperberg-McQueen og Claus Huitfeldt. [Innlegg på 3rd Expert Workshop](#), 24–25 January 2020, Hamburg.
- ♦ "[Document Similarity](#)", Claus Huitfeldt og Michael Sperberg-McQueen. Foredrag 23. april ved [Digital Humanities Cologne](#).
- ♦ Claus Huitfeldt sammen med Michael Sperberg-McQueen: "Document similarity: Transcription, edit distances, vocabulary overlap, and the metaphysics of documents" Presentert på [Balisage: The Markup Conference 2020](#), Washington, DC, July 27 - 31, 2020.

Eivind Kolflaath holdt sammen med **Nina Sunde** ved Politihøgskolen foredraget «Hypoteser (teori og bruk)» for fremtidige etterforskningsinstruktører i politiet (Politihøgskolen i Oslo, 2. november).

- ♦ **Kolflaath** har også bidratt to ganger i opplæringen av nye dommerfullmektiger med foredraget «Dømskonferansen og strukturering av bevisbedømmelsen» (digitalt 27. august og 26. november).

Anita Leirfall har holdt holdt følgende foredrag på [Bjørkelangen videregående skole](#), 26. oktober (de to første for elever og det siste for rektor og lærere):

- ♦ "Om Sannhet, løgn og 'bullshit'"
- ♦ "Om kunnskap og begrunnelse"
- ♦ "Om sannhetsteorier".

Alois Pichler har deltatt på på den årlige Clarin-konferansen med paperet "CLARINO+ Optimization of Wittgenstein Research Tools" som er publisert i konferansens [Proceedings](#) s. 102 -106.

David C. Vogt har vært aktiv på flere fronter og har:

- ♦ laget podkasten «[Hundreårets rettssak? Klimasaka i Høgsterett dag for dag](#)» sammen med Jørn Øyrehagen Sunde. 6 episoder for Dag og Tid.
- ♦ holdt innlegg på på heldagsseminaret «Hegel 250 år», Litteraturhuset 25. november.
- I tillegg har han skrevet følgende gjestekommentarer i Bergens Tidende:
 - ♦ «Enten dårlig butikk eller dårlig etikk» (regjeringen og Parisavtalen) 24. juli.
 - ♦ «Skattejakt i blinde» 7. oktober.
 - ♦ «Hva skylder vi verden?» 15. desember.

Vitenskapelige publikasjoner

Sorin Bangu, "Mathematical Explanations of Physical Phenomena", [Australasian Journal of Philosophy](#), online 26 Oct 2020.

- Sorin Bangu, "'Changing the Style of Thinking'. Wittgenstein on Superlatives, Revisionism, and Cantorian Set Theory", *Iyyun. The Jerusalem Philosophical Quarterly*, volume 68, p. 1-21, 2020.

Michael Clemens Baumgartner, "Causation", in Dirk Berg-Schlosser, Bertrand Badie, Leonardo Morlino (eds.) [The SAGE Handbook of Political Science](#), Sage Publication, 2020.

-Rebecca Whitaker, Nina Sperber, Michael Baumgartner, Alrik Thiem, Deborah Cragun, Laura Damschroder, Edward J. Miech, Alecia Slade & Sarah Birken, "[Coincidence analysis: a new method for causal inference in implementation science](#)", [Implementation Science](#) 15, Article number 108 (2020).

Erik Brown, "[Postintensjonal moralsk vilkårlighet](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, volum 55, hefte 01 / 2020.

Steinar Bøyum, [Etikk for lærarar](#), Det Norske Samlaget 2020.

Andreas Fjellstad, "[Structural proof theory for first-order weak Kleene logics](#)", [Journal of Applied Non-Classical Logics](#), volume 30 issue 3, 2020.

- Andreas Fjellstad, "[Logical Nihilism and the logic of 'prem'](#)", [Logic and Logical Philosophy](#) online 10 November 2020.

Hallvard Fossheim, "[The Number of Rulers in Plato's Statesman](#)", [Polis: The Journal for Ancient Greek and Roman Political Thought](#), volume 37, issue 3, 2020.

- Ryan Ballot og Hallvard Fossheim, "[Plato's Statesman and Laws: Theory, Context, and Method](#)", [Polis: The Journal for Ancient Greek and Roman Political Thought](#), volume 37, issue 3, 2020.

Mette Kristine Hansen, "[Bevissthet. Hva er bevissthet? Hva er bevissthetens rekkevidde?](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, volum 55, hefte 04 / 2020.

Eirik Vatnøy, **Hans Marius Hansteen**, "[Introduksjon til temanummer: Fred, konflikt og kommunikasjon](#)", *Rhetorica Scandinavica* nr 81 (vol 24 / 2020).

Claus Huitfeldt, C. M. Sperberg-McQueen, "[Document similarity: Transcription, edit distances, vocabulary overlap, and the metaphysics of documents](#)" in Proceedings of Balisage: The Markup Conference 2020. Balisage Series on Markup Technologies, volume 25, 2020.

Eivind Kolflaath, [Formallogikk. Utvalgte emner i klassisk setnings- og predikatlogikk](#) (lærebok skrevet primært for emnene LOG110 og LOG111), Karnov Group, 2020.

Jens Kristian Larsen, "[Differentiating philosopher from statesman through work and worth](#)", [Polis: The Journal for Ancient Greek and Roman Political Thought](#), volume 37, issue 3, 2020.

Trygve Lavik, Kjetil Mangset Skjerve, "[Kritikk av den rene tidsdiskontering](#)", *Norsk Filosofisk Tidsskrift*, volum 55, hefte 02-03, 2020.

Jaranit Kaewkungwal, Pornpimon Adams, Jetsumon Sattabongkot, **Reidar K. Lie**, David Wendler, "[Issues and challenges associated with data-sharing in LMICs: perspectives of researchers in Thailand](#)", [American Journal of Tropical Medicine and Hygiene](#), volume 103, issue 1, s. 528-536, 2020.

- Yangyang Han, Reidar K. Lie, Rui Guo, "[The internet hospital as a telehealth model in China: Systematic search and content analysis](#)", [Journal of Medical Internet Research](#), volume 22, issue 7 2020.

Ben Martin (ed. and Introduction to the book), "[Introduction to Logic: Introduction to Philosophy Series](#)" Rebus Community, 2020.

- Ben Martin, "[Identifying Logical Evidence](#)", *Synthese*, online 13 March 2020.

Veli-Pekke Parkkinen, Jon Williamson "[Extrapolating from model organisms in pharmacology](#)" in Adam LaCaze, Barbara Osmani (eds.) [Uncertainty in Pharmacology. Epistemology, Methods and Decisions](#), chap. 3, Springer 2020.

Jørgen Pedersen & Preben Sørheim, "[Reform av formuesskatten](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, volum 55, hefte 02-03 / 2020.

Kristin Sampson, "[Conceptions of Temporality: Reconsidering Time in an Age of Impending Emergency](#)" i *Theoria*, online 30 July 2020.

- Kristin Sampson, "[The Art of Politics as Weaving in Plato's Statesman](#)" i *Polis: The Journal for Ancient Greek and Roman Political Thought*, volume 37, issue 3, 2020.

Vigdis Songe-Møller, "[The Goddess and Diotima: Their Role in Parmenides' Poem and Plato's Symposium](#)", in Sigrídur Torgeirsdóttir, Ruth Hagengruber (eds.) [Methodological Reflections on Women's Contribution and Influence in the History of Philosophy](#) (Part of the [Women in the History of Philosophy and Sciences](#) book series (WHPS, volume 3)), chap. 5, p. 67-81, Springer Nature 2020.

Lars Fr. H. Svendsen, "[Adam Smith og myten om den usynlige hånd](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, volum 55, hefte 02-03 / 2020.

Carl Tollef Solberg, **Preben Sørheim**, Karl Erik Muller, **Espen Gamlund**, Ole Frihtjof Norheim, Mathias Barra, "[The Devils in the DALY: Prevailing Evaluative Assumptions](#)", *Public Health Ehtics*, 29 October 2020.

Jesse Tomalty, "[The Link between Subsistence and Human Rights](#)" in Thom Brooks (eds.) [The Oxford Handbook of Global Justice](#), chap. 9, Oxford Hanbooks Online 2020.

David C. Vogt, "[Kant og stemmeretten. En kommentar til Ekel](#)", *Norsk filosofisk tidsskrift*, volum 55, hefte 04 / 2020.

Julie Zahle, "[The Level Conception of the Methodological Individualism-Holism Debate](#)", in Miguel Garcia-Godinez, Rachael Mellin, Raimo Tuomela (eds.) [Social Ontology, Normativity and Law](#), Walter de Gruyter, 2020.

Tore Fjetland Øgaard, "[Farewell to Suppression-Freedom](#)", *Logica Universalis*, volume 14, p. 297-330, 2020.

Personaltytt

Paal Wincentsen har vært ansatt som ekstrahjelp i FoF-administrasjonen denne høsten. Hans hovedarbeidsoppgaver har vært knyttet til arbeidet med Exphil og Exfac der han har utført forskjellig studieadministrativt arbeid, ikke minst relatert til eksamensavviklingen. Han har også arbeidet med undervisningsregnskaper og undervisningsbudsjett.

I tillegg til stillingen her ved FoF har han også fullført en bachelorgrad i medievitenskap og informasjonsvitenskap. Fra før har han erfaring fra butikkarbeid og har i flere år jobbet som musikk lærer.

Gjennom hele denne Korona-høsten har vi lært Paal å kjenne som en både hyggelig og effektiv arbeidstaker.

Christoph Falk har fått en Forsker II stilling på Toppforskprosjektet Coincidence Analysis (CNA) de neste to årene. Han har en ph.d.-grad i filosofi fra Universitetet i Genève. Tittel på avhandlingen er "Konfigurationales kausales Modellieren: Ein theoretisches Fundament und Verfahren für Kausalanalysen mit crisp-set Konfigurationen" ("Configurational Causal Modeling: A Theoretical Foundation and Procedure for Causal Analysis with Crisp-Set Configurations"). Michael Baumgartner var veileder på avhandlingen.

Hans innledning på CV-en fungerer også som en god beskrivelse både av hans bakgrunn og hans motivasjon for stillingen som Forsker II på CNA-prosjektet: *Ph.D. graduate seeking to deepen his research in the field of configuration causal modeling by using his relevant combination of skills from philosophy of science, mathematics and computer science and a complementary 10+ years background in the Swiss science-based innovation environment.*

Hans oppgitte hovedkompetanseområder er 'Causality and causal reasoning, configurational causal inference and modeling (CCM)'.

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

